

איש חי
רב פעלים
רודף צדקה וחסד
ר'
משה שניצר
ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

האשה
החשובה הודפת
צדקה וחסד
מרת
רודה שניצר
ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

יו"ל ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א • לע"נ הר"ר מרדכי קלמן (מוטי) זיסר ב"ר משה יצחק ז"ל

גליון מס' 1266

מסכת קידושין י"ד-כ' ♦ כלים כ"ד, ז' - כ"ד, י"ג

בס"ד, י' אלול תשפ"ג

השבוע בגליון

- ♦ גמ"ח הכלים של הערבי הירושלמי
- ♦ מי יורש נכרי שמת?
- ♦ מדוע מינה אברהם אבינו את אליעזר כיוורש?
- ♦ דינה של חבית ענקית שאי אפשר לטבול אותה
- ♦ הלוואה שלמה וחצי ערבות

- ♦ תשלום על ימי מחלה
- ♦ העלאת משכורות לרמי"ם בישיבה

- ♦ פיצויים לעובד שפוטר מעבודתו
- ♦ בדרום אפריקה אין פיצויים
- ♦ פיצויים של שנה עבור שבועיים
- ♦ סמכותו של בית הדין לאכוף תשלום פיצויים
- ♦ שביתת עובדים בראי ההלכה

בשורה לקוראי הגליון!
ניתן לקבל את הגליון בדוא"ל מידי שבוע חינם
להצטרפות: meorot@meorot.co.il

דבר העורך

הצלחת

היתה זו שעת בין הערביים של יום שלישי אחד. בבוסתן קטן, מדיף ניחוח נפלא, בעיר העתיקה של צפת, ישבו בחורים אמריקאים הנמצאים בשלבים שונים של התקרבות לדת, והאזינו ברוב קשב להרצאתו המאלפת של יהודי מלא חיות אשר את שמו איני יודע, אך לפניכם משל מעניין שהוא שילב בתוך דבריו, ושבח את לב הנוכחים.

★ ★ ★

בלטה מהוהה ניכרת על תיק העור החום של ר' נפתלי.
תדיר הוא מקפיד להלך עם תיקו כאשר הצד הבולט של התיק מופנה כלפי רגליו, ללב ייחבט

דף 2/ב אלו מעניקים להם

פיצויים לעובד שפוטר מעבודתו

בסוגייתנו מבוארת המצווה (דברים טו/י) המוטלת על אדוניו של עבד עברי להעניק לו צאן ופירות ביד רחבה בעת שחרורו. מצווה זו נאמרה לגבי עבד עברי בלבד, לא לגבי פועל או עובד העושים מלאכה. אמנם, כתבו הפוסקים (שו"ת מנחת יצחק חלק ו' סימן קס"ז; שו"ת ציץ אליעזר חלק ז' סימן מ"ח פרק י'), כי אם מנהג המקום לפצות את העובדים עם פרישתם ממקום העבודה, מחוייב מעסיקם לנהוג כן, כפי שנפסק להלכה (שולחן ערוך הלכות פועלים סימן של"א), כי על השוכר פועל, לנהוג בו כמנהג אותו מקום.

בדרום אפריקה אין פיצויים: ברוב מדינות העולם מקובל לפצות את העובד עם פיטוריו. ישנן מדינות יוצאות מן הכלל, כגון בלגיה, בה המעביד חייב להעסיק את העובד במשך שנה מיום הודעת הפיטורין, ולאחר מכן יוצא העובד אביון וחסר כל. בדרום אפריקה, על העובד לארוז את חפציו ולעזוב מיידי את מקום העבודה עם קבלת הודעת הפיטורין, ללא קבלת פיצוי כלשהו. **יש לרחם על העובד:** גם למקרים אלה התייחסו הפוסקים וקבעו, כי אף על פי שחוקי המדינה אינם מחייבים את המעביד לשלם פיצויים לעובד המפוטר, במצוות הענקה לעבד עברי לימדה אותנו התורה, כי יש לרחם על הפועל ולהתחסד עמו מעבר למגיע לו על פי הסכמי השכר, וכדברי החינוך (מצווה תפ"ב) שכתב, כי שורש מצוות הענקה לעבד עברי הוא: "למען נקנה בנפשנו מידות מעולות, יקרות וחמודות... שנרחם על מי שעבד אותנו", וגם מן הראוי "שאם שכר אחד מבני ישראל ועבדו זמן מרובה או אפילו מועט, שיעניק לו בצאתו מעמו מאשר ברכו השם".

לעילוי נשמת

הר"ר **גבריאל יצחק מי - זהב** ז"ל ב"ר אלעזר ישראל ז"ל

נלב"ע י"ג אלול תשע"ד **תנצב"ה**

הונצח ע"י רעייתו **רבקה מי - זהב** תבדלחט"א וילדי מיכל מאיר ספי וחגי וב"ב

זעילוי נשמת

מרת **טויבא ברמן** ע"ה
ב"ר אלעזר מאיר ז"ל
נלב"ע ט"ו באלול תשמ"ט
תנצב"ה

הונצחה ע"י ידידו
הר"ר **יעקב (זק) ברמן** ומשפ' שיחיו

זעילוי נשמת

מרת **לאה וייסנר** ע"ה
ב"ר משה וסופיה ז"ל
נלב"ע ט' באלול תשפ"א
תנצב"ה

הונצחה ע"י בני המשפחה שיחיו

זעילוי נשמת

אמנו היקרה
מרת **פרידה גילה פסקוביץ** ע"ה
בת ר' מאיר ז"ל
נלב"ע י' באלול תש"ע
תנצב"ה

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **יהודית קולינר** ע"ה ב"ר שמואל זיינביל (לבית פרושינובסקי) ז"ל

נלב"ע בש"ק י"א אלול תשע"ז **תנצב"ה**

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

פיצויים של שנה עבור שבועיים: הפוסקים מוסיפים, כי אף על פי שהמעביד חייב לפצות עובד שפוטרו, אולם אין הוא חייב להיענות לתביעות שאינן הוגנות. לפיכך, פסק הגר"מ שטרנבוך שליט"א (תשובות והנהגות חלק ג' סימן תע"ב על פי דברי הש"ך חו"מ סימן ע"ב ס"ק ל"ה) למעביד שקיבל עובדת לשנת עבודה ופיטרה לאחר שבועיים, כי אין הוא חייב לפצות אותה כדרישתה בסכום השווה למשכורת עבור שנת עבודה, מאחר שאין זה מתקבל על הדעת שסכום הפיצויים יעלה על השכר הכולל עבור תקופת העבודה של העובד.

סמכותו של בית הדין לאכוף תשלום פיצויים: מאחר שתשלום הפיצויים במקומות בהם אין החוק או המנהג מחייב לעשות כן, הוא לפנינו משורת הדין, נחלקו הפוסקים, (עין רמ"א חו"מ סימן י"ב סעיף ב') האם בסמכותו של בית הדין לאכוף על המעביד מתן פיצויים לפני משורת הדין. רוב הפוסקים (פתחי תשובה שם ס"ק ו') הכריעו, כי אם המעביד הוא תלמיד חכם או אדם עשיר, יש לכופו בדברים ולאיים עליו כי אם לא יפצה את העובד, הרי הוא "עברייני".

דף יז/א חלה שלש ועבד שלש אין חייב להשלים

שביתת עובדים בראי ההלכה

עבד עברי נמכר לשש שנים, שבסיומן הוא יוצא לחופשי. בסוגייתנו מבואר כי אם העבד חלה מחצית משנות עבודתו, אין הוא צריך להשלים את שנות מחלתו, אלא הוא יוצא לחירות בתום שש השנים.

תשלום על ימי מחלה: נחלקו ראשונים אם יש להשוות בין מלמדי תינוקות לעבד עברי. לדעת המרדכי (פרק השוכר את האומנין סימן שמ"ו), כפי שעבד עברי אינו מפסיד ממון בשל ימי מחלתו, כך גם מלמד תינוקות שנשכר לתקופה קצובה, רשאי לדרוש את שכרו גם עבור ימי מחלה בהם נמנע ממלאכתו. אולם, לדעת בעלי התוספות בסוגייתנו (ד"ה חלה), בעל הבית אינו חייב לשלם למלמד עבור ימי מחלתו, שכן, הגדרתם של עבד עברי ושל עובד בשכר שונה מהותית. העבד העברי קיבל מבעליו ממון עבור **הסכמתו לשעבד את עצמו** לשש שנים, ושכרו אינו על המלאכות עצמן אותן הוא עושה אלא על שיעבודו. לכן אין לשלול ממנו שכר כנגד ימי מחלתו, שהרי גם באותם ימי מחלה הוא היה משועבד לאדונו. לעומת זאת, מלמד תינוקות מקבל את שכרו עבור **המלאכה עצמה**, ועל כן אין הוא רשאי לדרוש שכר על עבודה אותה לא ביצע.

שביתת עובדים: בימינו משמש נשק השביתה ככלי לגיטימי לשיפור תנאי העבודה, כגון: להעלאת משכורת, לקבלת תוספות סוציאליות וכדומה. האם ההלכה מתירה לשבות ממלאכה כדי לכפות על המעביד להעלות את משכורת העובדים?

הגאון רבי אליעזר יהודה ולנדנברג זצ"ל (שו"ת ציץ אליעזר חלק ב' סימן כ"ג) דן בנושא בארוכה וכתב, כי כאשר המאבק נועד להשוות את תנאי שכרם של העובדים לאלו המקובלים בשוק, או כדי לחייב את המעביד לקיים התחייבויות קודמות שאין הוא עומד בהן - מותר הדבר.

העלאת משכורת לרמי"ם בישיבה: שונה לחלוטין הוא דינם של מלמדי תורת השם, כפי שיבואר להלן. כידוע, אסור ללמד תורה שבעל פה בשכר (נדרים לז/א). אולם, נפסק להלכה (טשו"ע י"ד סימן רמ"ו סעיף ה'), כי מותר למלמד תורה ליטול שכר כדי פרנסת ביתו, או לחילופין, לדרוש "שכר בטלה", דהיינו: סכום אותו יכול היה להשתכר אילו היה עוסק בעבודה אחרת. על כן, כתב בעל אגרות משה (שו"ת, חו"מ חלק ב' סימן נ"ט), בהתייחסו לוויכוח שפרץ בין רמי"ם למנהל ישיבה על אודות שכרם, כי עליהם לשקול היטב אם משכורתם אינה מספקת לפרנסתם, או לחילופין, אם יכולים היו להשתכר בעבודה אחרת כסכום אותו הם מבקשים ליטול מהנהלת המוסד, שאם לא כן, אין בסיס לדרישתם.

דף יז/ב הנרצע והנמכר לעובד כוכבים

גמ"ח הכלים של הערבי הירושלמי

גמ"ח כלים גדול בבעלותו של קשיש ערבי מן העיר העתיקה שבירושלים נקלע לשאלה הלכתית סבוכה שהתעוררה עם העדרותו הפתאומית של הקשיש. ההכרעה להתיר את המשך פעילותו העניפה של הגמ"ח נשאבה מסוגייתנו. תחילה נעסוק בדברי סוגייתנו, לאחר מכן נבאר דין קצר בהלכות טבילת כלים, ונשוב לעניין הגמ"ח.

התיק בחפצים קשיחים הנקרים בדרכו של הוולך בדרכים ומטענו הרגיש יישר, למגינת ליבה של אמו הישישה.

הכל החל ממסירותו המופלאה לאמו. הוא לא שכח את ימי נערותו, כיצד גידלה את המשפחה בעוז ובאומץ, חישלה אותם כנגד נחשולי התקופה, עבדה בעבודות כפיים כדי לפרנס את בני ביתה לבל יידעו מחסור, והיתה אשה פקחית שרבות משכנותיה נועצו בה בכל תחום.

באותם ימים, שלא קלים היו, היא לא פינתה בחייה מקום לרגשות ולהנאות החיים. לא היה זמן. כל כך הרבה היה צריך לעשות כל כך מהר, שאף לא הרגישה כי היא מוותרת על דבר מה. שנים רבות מאד חלפו, הבית התרוקן, נכדים בגרו והביאו עמם נינים קטנים בדמות תינוקות עגלגלים, ומידי פעם היה לה זמן להניח לרגשותיה להעפיל מלבה אל מוחה ולהטותו לכיוונים שונים.

היא נזכרה. זה חמישים ושתיים שנים מונחת בבוידעם צלחת, אחת ויחידה, מלפני המלחמה. זה סוד קסמה. כששאלו אותה מלפני איזו מלחמה, היתה עונה: "קינדרלאך, מלחמה היתה אחת". אומרת ושותקת. לאחר ששבה אל הריסות בית הוריה, מצאה צלחת שלמה בודדת בין החורבות וגלי האבנים. היא נטלה אותה עמה לארץ ישראל, בהקימה בית נאמן הטמינה אותה בבוידעם, ועתה, בערוב ימיה, הביעה בפני בנה המסור את בקשתה, כי ימצא לה צלחת מרק תואמת לצלחת השטוחה שברשותה... כך אני רוצה, אמרה, להעמיד אותם בוויטרינה אחת על השנייה. מזכרת לימים עברו.

מספר שנים היה ר' נפתלי מהלך לכל מקום והצלחת בתיקו. כפי שאדם ממשמש בכיסו בכל שעה, כך היה ר' נפתלי ממשמש בצלחתו בכל יום, בודק כי שלמה היא, ולא נסדקה חלילה וחס, משיל ממנה עטיפות עיתונים שהתפוררו, ומערים עליה דפי עיתונים חדשים.

חנות כלים כי נקרתה בדרכו, היה הבן המסור נמשך אליה כאל מגנט, כנס פנימה, מתייצב אל מול המוכר המבוגר ביותר שמצא בחנות, פותח את תיקו, מוציא בהירות את הצלחת העתיקה, מציב אותה על השולחן ואומר למוכר: "אדוני, צלחת מרק מן הסרוויז הזה, בבקשה".

לו היה רושם יומן, בוודאי היה אפשר לערוך ממנו 'ספר התגובות': התגובות השונות שקיבל מן האנשים נוכח בקשתו המוזרה כל כך, הפיחו עניין ותמריץ במשימתו המשמימה. היו שלא הגיבו, אלא המתינו עד שהפלוגי עם הצלחת והתיק יפנה את החנות. היו שהרימו גבה או שניים, והציעו כוס חמין. אחרים הביעו התעניינות, על מה ולמה הוא מחפש אחר חלק ישן נושן ממערכת כלים שאין כדוגמתה, ולאחר מכן הביעו את התפעלותם ממסירותו לאמו. פעם אחת, הוא היה קרוב מאד להשלמת משימתו. בחנות כלים קטנה, שנדחקה בין שתי חנויות גדולות, נמצאה מוכרת קשישה שענינה מלאו דמעות למראה הצלחת. "גם להורים שלי היתה מערכת כלים כזו". היא אמרה לו בהתרגשות כי תעשה כל מאמץ לסייע לו. לדעתה, קיים אדם אחד בארץ שיודע היכן אפשר להשיג מערכת כלים ישנות, ובו במקום היא טילפנה אליו. כעבור דקה היא השיבה את אפרכסת הטלפון לעריסתה. סוחר הכלים הישנים כבר לא היה בין החיים.

יום אחד הוא מצא את הצלחת, ועוד משהוא, חשוב מאד, שערכו לא יסולא בפז.

מי יורש נכרי שמת? גמרתנו מביאה את דעת רבא, כי בנו של נכרי יורש אותו מדין תורה. המאירי מבאר, כי גם שאר קרובי הנכרי יורשים אותו, ולא רק בניו. אולם, בדעת הרמב"ם (הלכות נחלות פרק ו' הלכה ט') נחלקו הפוסקים. לדעת המקנה (בסוגייתנו, וכן החתם סופר חלק ב' יו"ד סימן קכ"ז), גם הרמב"ם סובר כדברי המאירי, שכל קרובי הנכרי, הקרובים והרחוקים, יורשים אותו. לעומת זאת, בעל מנחת חינוך (מצווה ת' אות ב') סובר, שבנו של הנכרי בלבד הוא היורש.

מדוע מינה אברהם אבינו את אליעזר כיוורשו? הגאון רבי אלחנן ווסרמן הי"ד, (קובץ שיעורים בבא בתרא אות ש"ח) הביא ראיה מעניינת לדעתו של המנחת חינוך, שבנו של הנכרי בלבד הוא היורש, מדברי אברהם אבינו אשר אמר בטרם לידת יצחק "והנה בן ביתי יורש אותי". אף על פי שהיו לאברהם אחים וקרובים, מאחר שלא היו לו בנים, לא היה מי שירשנו, ולכן אמר אברהם שודאי אליעזר יזכה בנכסיו מן ההפקר שהרי הוא מנהל את ביתו והוא הראשון שיזכה בהם.

דינה של חבית ענקית שאי אפשר לטבול אותה: כידוע, כלי מתכת וכלי זכוכית שנרכשו מנכרי טעונים טבילה. עצה מעניינת כתב בעל שולחן גבוה (או"ח סימן תנ"א), כי מי שקנה חבית ענקית מנכרי, ומאמצים אדירים כרוכים בטבילתה, יקנה אותה שנית לנכרי, ולאחר מכן ישכור או ישאל אותה ממנו, ובאופן זה הוא יהיה פטור מטבילתה (שולחן ערוך יו"ד סימן ק"כ סעיף ח'). כך גם נהג בעל גמ"ח כלים בירושלים, שהקנה את כלי הגמ"ח הגדולים לידיד ערבי בא בימים שהתגורר בעיר העתיקה, והלה שב והשאלם לו, וכך נפטרו הכלים מטבילה.

חלפו עברו שנים. הקשר עם הערבי נותק ובעל הגמ"ח חשש שמא הערבי שוכב עם אבותיו זה מכבר, ולפיכך הכלים חזרו לרשותו והם טעונים טבילה, ככל כלי שנקנה מנכרי. הרה"ג ר' פנחס זביחי שליט"א אשר נשאל על כך, פסק (שו"ת עטרת פז כרך ג' חו"מ סימן י"ג), כי אין חובה לטבול את הכלים, גם אם הערבי נפח את נשמתו, שכן, בניו ובנותיו ירשו את הכלים. ואף אם לא הותיר אחריו צאצאים, הרי לדעת רוב הפוסקים גם שאר קרובי הנכרי יורשים את נכסיו, וממילא הכלים עברו לרשות היורשים הנכרים ובני ירושלים רשאים להמשיך ליהנות מכלים אלו ללא חשש.

מן הראוי לציין כי בבית מדרשנו הועלתה הערה, שההיתר להקנות כלי לנכרי ועל ידי כך להפטר מחובת טבילתו, אינו פשוט כלל ועיקר, כמבואר בט"ז (ק"כ ס"ק י"ח) שאפשר להשתמש בהיתר זה, באופן זמני בלבד [כמו כן לדעת האחרונים, נחלת דוד בבא מציעא כב/ב, אור שמח הלכות גזילה ואבידה פרק י"א, המבארים כי בעלותו של אדם פוקעת מחפץ שאין לו אפשרות להשתמש בו, כדין 'זוטו של ים', יש לפקפק אם אכן יורשי הערבי ירשו את הכלים, לאחר שלא ידעו על קיומם].

מכירת חמץ, לא כלי חמץ: הואיל ויש לטבול כלי שנרכש מנכרי, כתב בנו של הנודע ביהודה (שו"ת, שיבת ציון סימן י"א), כי במכירת חמץ בערב פסח יש למכור לנכרי את החמץ בלבד ולא את כלי החמץ, כדי שלאחר הפסח לא יצטרכו לטבול את הכלים שנרכשו מן הגוי.

דף יח/א בגניבתו ולא בכפילו

הלוואה שלמה וחצי ערבות

מבואר בסוגייתנו שגנב שאין באפשרותו להחזיר את הגניבה או את תמורתה לבעליה, נמכר כעבד עברי והתמורה מועברת לבעל הגניבה. אולם, אם יש בידו לשלם עבור הגניבה, אלא שאין לו די ממון לתשלום ה"כפל" שמשלם כל גנב, אינו נמכר לעבד, שנאמר "ונמכר בגניבתו ולא בכפילו". שאלה מעניינת נידונה בספרי הפוסקים לגבי מלווה, לווה וערב.

ראובן לווה משמעון 1000 דולר, ולוי חתם ערבות על מחצית מסכום ההלוואה. בהגיע עת הפרעון, החזיר הלווה 500 דולר בלבד. עתה, יש לברר אם המלווה רשאי לתבוע מהערב את מחצית ההלוואה שלא נפרעה, או שמא יכול הערב לטעון, כי ערבותו למחצית סכום ההלוואה תמה עם השבת 500 הדולרים על ידי הלווה.

בעל עמק משפט (חלק ב' סימן כ"ז), דן בנושא וכתב, כי לכאורה ניתן להוכיח מסוגייתנו שהערב פטור מתשלום. בגמרתנו מבואר, שגנב אינו נמכר לעבד אם יש בידו לשלם את קרן הגניבה. והנה, מדוע לא נשים בפי הנגנב טענה חכמה שתשלח את הגנב לשש שנות עבדות וכך יזכה הנגנב גם בסכום הכפל? הנגנב יכול לטעון שהסכום ששילם לו הגנב היה עבור הכפל, ואילו עבור הקרן הוא

היה זה יום רגיל, אפרורי, שאין בו לא שמש זורחת בעוצמה ולא גשם זלעפות, לא שלכת בעיצומה ולא פריחה מרהיבה, סתם יום של חול שאי אפשר לתארו במילים צבעוניות כל שהן. הוא פסע ברחוב שהיה מוכר לו די טוב, ולפתע צדה עינו חנות כלים שמעולם לא הבחין בה. הכניסה אליה היתה דרך מרפסת צרה, מעוטרת בסבכי סורג פלדה מעוקל, וצמחיית פרא עבותה הסתירה את שלט העץ הישן שהכריז: "חנות לממכר כלים". הסגנון של פעם.

הוא החיש פעמיו לתוך החנות. גבר ישיש הזדקף על מקלו, והדליק לכבודו מנורה צהובה שהשתלשלה מבלבל חוטים מוקפים קורי עכביש. "אדוני, צלחת מרק מן הסרוויז הזה, בבקשה". הוא כבר התחיל לארוז את הצלחת בחזרה, כדי להכניסה לתיקו ולהמשיך הלאה, כאשר המוכר החל לטפס בסולם העץ על המדרגות המובילות לעליית הגג.

קולות של סירי נחושת נחבטים זה בזה הגיעו לאזניו. צלילים מוכרים מילדותו, של פחי נפט נוקשים זה בגב זה מילאו את החנות. ארגזים גררו באיטיות מעל ראשו, שרשראות ומנעולים עתיקים נפתחו, הותרו ונפלו בחבטה על רצפת העץ שמעליו, קולות עיטוש התערבלו במגוון הקולות שהסתחרר במעלה החנות, וריח עז של נפטלין פרץ לפתע מאחד הארגזים שנפתחו על ידי המוכר.

לאחר שהות קצרה, הבלתי המוכר בקצה הסולם כמצביא עטור ניצחון השב משדה הקרב, אפוף אבק ושיירי לכלוך, וצלחת מרק נוצצת בידיו. בדיוק מה שהוא מבקש.

לא מעט שנים חלפו מאז, ור' נפתלי עדיין לא נרגע מן התשובה שקיבל מן המוכר. תחילה טלפן לאמו ובישר לה כי נמצאה הצלחת, ולאחר מכן שאל את המוכר: "כל כך הרבה צלחות, כוסות, מזלגות, כפיות, קערות ושאר מיני כלים אתה מחזיק בחנותך. כיצד ידעת בדיוק היכן ממוקמת הצלחת הזו, שבודאי הפסקת למכור אותה ואת שכמותה לפני הרבה שנים. איך זכרת?".

עור פניו הקמוט של הישיש עטה גוון עלבון. הוא התיישב על מקומו ופלט: הדור הצעיר, אילו שאלות. מה אתה לא מבין, זו החנות שלי!!! בודאי שאדע היכן מונח כל דבר!!!

אתם מבינים את המשמעות העמוקה שבדבריו של אותו מוכר ישיש? הפטיר הנואם הנרגש - כך עלינו להבין את המשמעות העמוקה של התפילה אשר אנו נושאים מידי בוקר: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם אשר קידשנו במצוותיו וציוונו לעסוק בדברי תורתך". לכך אנו שואפים, ולכך עלינו להתאמץ, להגיע למצב שלימוד התורה היא עבורינו כעסק, ביזנס, ובביזנס כמו בביזנס, אין דיולוגים, אין שכחה, הכל צריך לתפקד כמו שעון שוויצרי.

רוח קרירה נשבה בין עצי הבוסתן והפיצה את ריח התאנים הבשלות. שוב הפנימו יהודים צעירים, הניצבים בתורם בשרשרת הדורות הארוכה מני הר סיני, כי תורתנו הקדושה 'תורת חיים' היא, כי הם חיינו ואורך ימינו.

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 471 בני ברק. טל: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

בברכת התורה, העורך

הדף היומי

י'-ט"ז אלול

קידושין י"ד-כ'

עדיין לא קיבל מאומה, ואז אין מניעה למכור את הגנב לעבד? הרי לנו, שאדם שמקבל ממון עבור חוב, אינו רשאי לקבוע עבור איזה חלק מן החוב הוא קיבל את הממון. לפיכך, גם המלווה, אינו יכול לטעון כי טרם נפרעה מחצית מן ההלוואה שבגינה התקבלה הערבות.

אולם, ככל שסברה זו יפה ומרהיבה, כך גם יפה החילוק בין שני המקרים, שכן, מבואר במנחת חינוך (מצוה מ"ב אות ב'), כי מהותו של תשלום ה"כפל", היא **תוספת תשלום** לאחר החזרת הקרן. לפיכך, לעולם אין הנגנב יכול לטעון שהוא קיבל את התוספת לפני הקרן, ושוב אין הוכחה מסוגייתנו לבעיית הערב...

בעל עמק משפט מספר, כי התחבט בשאלה זו זמן רב, עד שהתגלגלה לידי תשובתו של בעל שו"ת יד רמ"ה העוסק בשאלה זו (ח"מ סימן י"ז) שהכריע, כי המלווה אינו רשאי לתבוע ממון מהערב, שכן, מאחר שהחוב כולו יחידה אחת הוא, אין באפשרותו ליצור חלוקה מלאכותית ולקבוע כי חצי מסויים בלבד נפרע. לפיכך, תוקף הערבות פג ברגע שמחצית החוב שולם.

דף כ/א לא באת לידו עד...
שש דרגות
שש דרגות יש כאן, כנגד שש שנים שבין שמיטה לשמיטה. על ידי כך יבין שבעוון פירות שביעית אירע לו כן, ובשמיטה הבאה כבר ישוב למוטב... (עיון יעקב, ערכין ל/א).
דף כ/א אלא נעשית לו כהיתר
הותר, חלילה, הקשר
ולמה לא אמר רב הונא בפירוש "נעשית לו כהיתר"?
כך פירש בעל אבני נזר:
האדם קשור בהקב"ה: משעבר עבירה הותר הקשר, רחמנא ליצלן, מבחינה מסויימת. הותרה לו, חלילה... (שם משמואל, שבת תשובה תרע"ג).

לעילוי נשמת

הר"ר **קלונימוס קלמן דוד**

גרינבוים ז"ל

ב"ר שמעון ודבורה הי"ד נלב"ע י' באלול תש"ע
תנצב"ה
הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הרב **דוד יהודה זצ"ל**

ב"ר חיים גדליהו בנט זצ"ל נלב"ע י' באלול תשל"ג
וזוגתו הרבנית **אסתר** ע"ה
ב"ר שלמה צבי הברמן זצ"ל נלב"ע י"ט בסיון תשל"א
תנצב"ה
הונצחו ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **יוסף מיץ זצ"ל**

ב"ר מרדכי זצ"ל נלב"ע ט' באלול תשל"ו
תנצב"ה
הונצח ע"י בני המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **צירל פולק** ע"ה

ב"ר יוסף הקס ז"ל נלב"ע י"ג באלול תשל"ח
תנצב"ה
הונצחה ע"י
משפחות **פולק**, מי **זהב וקרפין** שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **אסתר** ע"ה

בת יחיאל מאיר ז"ל נלב"ע י"ג באלול תשע"ז
תנצב"ה
הונצחה ע"י בני המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

ר' **יואל שטרנטל** ז"ל

ב"ר יהודה נחמן ז"ל נלב"ע י"ג באלול תשל"ט
תנצב"ה
הונצח ע"י בנו ידידנו
הר"ר **ברוך מרדכי ומשפ' שיחיו** - גבעת שמואל

לעילוי נשמת

הר"ר **אברהם אביש פירר** ז"ל ב"ר משה מנחם ז"ל נלב"ע י"ד בתשרי תשס"א

ומרת **עדינה טובה** ע"ה ב"ר יעקב צבי הכהן ז"ל נלב"ע י"ג באלול תשס"ח **תנצב"ה**
הונצחו ע"י המשפחה שיחיו

נר ה'
נשמת
אדם

מאירים את מסכת קידושין

לראשונה: מאר מוקד מפוסק עוק חשק ללימוד

הופיע
מסכת
קידושין

• בתוספת טענות בגליון הדף להשלמת לימוד הש"ס • בסוף
הבדך נספח ביאור למשניות - 'מארות המשנה' • להשלמת
הלימוד ב'הלכה למעשה' צורף החיבור הנפלא 'מארות ההלכה'
הדגשות בתחילת ענין בתוספות

• נוסח הגמרא והמפרשים מנוח ומתוקן כמיטב המסורת של
מהדורת הש"ס של 'ענין והדר' • הגמרא, הרש"י והתוספות
מנוקדים ומפוסקים בדיוק ובשלימות • רקע מיוחד להקלת
הקריאה ולמעטת כאבי עיניים

הגמרא המושלמת המחבבת את הש"ס על לומדיה

מוקד ישיר לגמרות "דף היומי": 02-804-3333

לתרומות והנצחות משה טרייטל טל: 03-5775307
מוקד ההזמנות: 1-700-500-151

ת.ד. 471 בני-ברק | טל: 03-5775333 | פקס: 03-7601020
דוא"ל: E-mail: meorot@meorot.co.il

מאורות הדף היומי

